

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 74
ΦΕΚ 112 Α/18-6-2008

Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, «σχετικά με την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση των οδηγών ορισμένων οδικών οχημάτων τα οποία χρησιμοποιούνται για τη μεταφορά εμπορευμάτων ή επιβατών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 3820/1985 του Συμβουλίου και της οδηγίας 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της οδηγίας 76/914/ΕΟΚ του Συμβουλίου», όπως η οδηγία αυτή τροποποιήθηκε με τις οδηγίες 2004/66/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004 και 2006/103/ΕΚ της 20ής Νοεμβρίου 2006.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) Του άρθρου 4 του ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (ΦΕΚ 34/Α'), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 1440/1984 και τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 1775/1988 (ΦΕΚ 101/Α'), το άρθρο 31 του ν. 2076/1992 (ΦΕΚ 130/Α'), το άρθρο 19 του ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261/Α'), το άρθρο 22 του ν. 2789/2000 (ΦΕΚ 21/Α') και το άρθρο 48 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312/Α') και του άρθρου 3 του ν. 1338/1983 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του ν. 1892/1990 (ΦΕΚ 101/Α').

β) Του άρθρου δεύτερου του ν. 2077/1992 «Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη» (ΦΕΚ 136/Α').

γ) Του ν. 2155/1993 «Κύρωση Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ε.Ο.Χ.) μετά των Πρωτοκόλλων, Δηλώσεων, Παραρτημάτων, Προσαρτημάτων και Πρακτικών αυτής και του Πρωτοκόλλου Προσαρμογής της Συμφωνίας για τον Ε.Ο.Χ. μετά των Παραρτημάτων, Τελικής Πράξης και Πρακτικών αυτού» (ΦΕΚ 104/Α').

δ) Του άρθρου 90 του «Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» που τέθηκε σε ισχύ με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α').

2. Τις διατάξεις του π.δ. 205/2007 «Συγχώνευση Υπουργείων» (ΦΕΚ 231/Α').

3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις του διατάγματος αυτού δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

4. Την υπ' αριθμ. 37/2008 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του διατάγματος αυτού είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2003/59/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 2003, η οποία δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕΕΕ) στο φύλλο L226/4/10.9.2003, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2004/66/EK του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004 λόγω της προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Εσθονίας, της Κύπρου, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Μάλτας, της Πολωνίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας και την οδηγία 2006/103/EK του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2006 λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας καθώς και της απόφασης της Μικτής Επιτροπής του Ε.Ο.Χ. αριθμ. 64/2006 της 2ας Ιουνίου 2006 για την τροποποίηση του παραρτήματος XIII (μεταφορές) της συμφωνίας για τον Ε.Ο.Χ. (ΕΕΕΕ L245/7.9.2006) με την επιφύλαξη της ολοκλήρωσης της απαιτούμενης διαδικασίας για την θέση της απόφασης σε ισχύ.

Άρθρο 2 Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του διατάγματος αυτού ορίζεται ότι:

«Κανονική διαμονή»:

Κανονική διαμονή στην Ελλάδα θεωρείται ότι έχει ένα πρόσωπο όταν διαμένει στη χώρα επί 185, τουλάχιστον, ημέρες κατά ημερολογιακό έτος, λόγω προσωπικών ή επαγγελματικών δεσμών ή, όταν πρόκειται για πρόσωπο χωρίς επαγγελματικούς δεσμούς, λόγω προσωπικών δεσμών, που συνεπάγονται στενή σχέση του με τον τόπο όπου κατοικεί στην Ελλάδα.

Στην περίπτωση που το παραπάνω πρόσωπο δεν έχει επαγγελματικούς δεσμούς με την Ελλάδα, στην οποία όμως βρίσκονται οι προσωπικοί του δεσμοί, με συνέπεια να αναγκάζεται, εκ του γεγονότος αυτού, να διαμένει πότε στην Ελλάδα και πότε στο κράτος ή στα κράτη όπου έχει τους επαγγελματικούς του δεσμούς, τότε θεωρείται ότι έχει την «κανονική του διαμονή» στην Ελλάδα, υπό τον όρο ότι επιστρέφει εδώ τακτικά.

Ο όρος να επιστρέφει στην Ελλάδα τακτικά δεν χρειάζεται να πληρούται, αν το πρόσωπο διαμένει σε άλλο κράτος για την εκτέλεση αποστολής, συγκεκριμένης διάρκειας.

Για τον ίδιο λόγο, πρόσωπα που βρίσκονται στην Ελλάδα για εκτέλεση αποστολής συγκεκριμένης διάρκειας δεν θεωρούνται ότι έχουν την «κανονική τους διαμονή» στην Ελλάδα.

Η φοίτηση σε πανεπιστήμιο ή σχολείο δεν συνεπάγεται μεταφορά της κανονικής διαμονής. Η ρύθμιση αυτή δεν έχει εφαρμογή για αλλοδαπούς πολίτες κρατών εκτός αυτών της Ε.Ε., της Νορβηγίας, της Ισλανδίας και του Λιχτενστάιν, οι οποίοι διαμένουν αποδεδειγμένα μόνιμα στη χώρα τουλάχιστον τρία (3) έτη πριν αποκτήσουν τη σπουδαστική τους ιδιότητα.

Για τους ξένους υπηκόους θεωρείται απαραίτητος ο εφοδιασμός τους με άδεια διαμονής ή παραμονής στην Ελλάδα, η οποία να έχει τόση διάρκεια ώστε, να ισχύει κατά την ημέρα κατάθεσης της αίτησης για χορήγηση ή μετατροπή άδειας οδήγησης (η σχετική αίτηση πρέπει να υποβληθεί μετά πάροδο 185 ημερών από την έκδοση της άδειας διαμονής), μέχρι και την ημέρα παραλαβής της ελληνικής άδειας οδήγησης.

Ειδικά για πολίτες Κράτους - Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν, το δικαίωμα υποβολής της σχετικής αίτησης, για τη χορήγηση, ανανέωση ή μετατροπή άδειας οδήγησης ή έκδοση αντιγράφου άδειας οδήγησης παρέχεται μετά πάροδο 185 τουλάχιστον ημερών από την έναρξη της κανονικής διαμονής τους στην Ελλάδα (άρθρο 2 του π.δ. 19/1995 «Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την Οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991 για την άδεια οδήγησης» - ΦΕΚ 15/Α').

«Κατοικία»:

Είναι ο τόπος της κύριας και μόνιμης εγκατάστασης του φυσικού προσώπου. Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μία κατοικίες. Η συγκεκριμένη κατοικία διατηρείται μέχρις ότου αποκτηθεί νέα. Αν δεν μπορεί να αποδειχθεί η τελευταία κατοικία του φυσικού προσώπου, ως κατοικία θεωρείται ο τόπος διαμονής του. Προϋπόθεση για να έχει το πρόσωπο «τόπο κατοικίας» στην Ελλάδα είναι να έχει την κανονική του διαμονή στην Ελλάδα (άρθρο 2 του π.δ. 19/1995 «Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την Οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991 για την άδεια οδήγησης» - ΦΕΚ 15/Α').

«Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας (ΠΕΙ)»:

Είναι αυτό το οποίο πιστοποιεί ότι ο συγκεκριμένος οδηγός έχει την απαιτούμενη αρχική επιμόρφωση ή περιοδική κατάρτιση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διάταγμα αυτό και επομένως επιτρέπεται να οδηγεί συγκεκριμένης ή συγκεκριμένων κατηγοριών ή υποκατηγοριών οδικά οχήματα μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων, εφόσον κατέχει και ισχύουσα άδεια οδήγησης της συγκεκριμένης ή των συγκεκριμένων κατηγοριών ή υποκατηγοριών.

Τα ΠΕΙ διακρίνονται σε ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών και σε ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων.

Τα ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών αναφέρονται στις υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων Δ1, Δ1+Ε, Δ, Δ+Ε όπως αυτές ορίζονται στο π.δ. υπ' αριθμ. 19/1995 «Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης» (ΦΕΚ Α' 15/31.1.1995), όπως ισχύει.

Τα ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων αναφέρονται στις υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων Γ1, Γ1+Ε, Γ, Γ+Ε, όπως αυτές στο π.δ. υπ' αριθμ. 19/1995 «Προσαρμογή της νομοθεσίας προς την οδηγία 91/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουλίου 1991, για την άδεια οδήγησης» (ΦΕΚ Α' 15/31.1.1995), όπως ισχύει.

Προκειμένου ο συγκεκριμένος οδηγός να αποδείξει ότι είναι κάτοχος ΠΕΙ, απαιτείται να κατέχει ισχύον Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού, το οποίο να είναι σύμφωνο με το Παράρτημα ΙΙ του διατάγματος αυτού ή, επί του εντύπου της άδειας οδήγησης και δίπλα σε μια ή περισσότερες εκ των υποκατηγοριών ή κατηγοριών Γ1, Δ1, Γ1+Ε, Δ1+Ε, Γ, Δ, Γ+Ε, Δ+Ε, τις οποίες κατέχει, να είναι καταχωρημένος ο κοινοτικός

κωδικός αριθμός «95». Εξαιρείται η περίπτωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του διατάγματος αυτού.

Άρθρο 3

(άρθρα 1, 2, 4 και 14 §2 της οδηγίας 2003/59/EK)

Πεδίο εφαρμογής του ΠΕΙ

1. Από 10 Σεπτεμβρίου 2008, οι οδηγοί:

α. Έλληνες υπήκοοι ή υπήκοοι κράτους-μέλους Ε.Ε. ή κράτους της ΕΖΕΣ (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν),

β. Υπήκοοι κράτους εκτός Ε.Ε., οι οποίοι απασχολούνται ή χρησιμοποιούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη στην Ελλάδα ή σε κράτος-μέλος της Ε.Ε.,

όταν οδηγούν οχήματα των υποκατηγοριών Δ1, Δ1+E ή των κατηγοριών Δ, Δ+E είναι υποχρεωμένοι, πέραν της απαιτούμενης άδειας οδήγησης να κατέχουν και ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών το οποίο χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού.

2. Από 10 Σεπτεμβρίου 2009, οι οδηγοί:

α. Έλληνες υπήκοοι ή υπήκοοι κράτους-μέλους της Ε.Ε. ή κράτους της ΕΖΕΣ (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν)

β. Υπήκοοι κράτους εκτός Ε.Ε., οι οποίοι απασχολούνται ή χρησιμοποιούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη στην Ελλάδα ή σε κράτος-μέλος της Ε.Ε.,

όταν οδηγούν οχήματα των υποκατηγοριών Γ1, Γ1+E ή των κατηγοριών Γ, Γ+E, είναι υποχρεωμένοι πέραν της απαιτούμενης άδειας οδήγησης να κατέχουν και ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων το οποίο χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού.

3. Οι οδηγοί των παρακάτω κατηγοριών οχημάτων εξαιρούνται της υποχρέωσης να κατέχουν ΠΕΙ:

α. Οχημάτων, των οποίων, η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα δεν υπερβαίνει τα 45 km/h.

β. Οχημάτων, τα οποία ανήκουν στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας (Αστυνομία, Πυροσβεστικό Σώμα, Λιμενικό Σώμα), καθώς και οχημάτων τα οποία δεν ανήκουν στις Υπηρεσίες αυτές, χρησιμοποιούνται όμως απ' αυτές με οποιοδήποτε καθεστώς.

γ. Οχημάτων, τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες της Πολιτικής Άμυνας της Χώρας ή της Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών (Π.Σ.Ε.Α.).

δ. Οχημάτων, τα οποία υποβάλλονται σε δοκιμές επί της οδού, για λόγους τεχνικής βελτίωσης, επισκευής ή συντήρησης και νέων ή μεταποιημένων ή διασκευασμένων οχημάτων, τα οποία δεν έχουν ακόμη τεθεί σε κυκλοφορία.

ε. Οχημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή για εργασίες διάσωσης.

στ. Οχημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για μαθήματα οδήγησης αυτοκινήτων, με σκοπό την απόκτηση άδειας οδήγησης ή ΠΕΙ (όπως προβλέπεται στο διάταγμα αυτό).

ζ. Οχημάτων, τα οποία χρησιμοποιούνται για ιδιωτικούς σκοπούς, οι οποίοι δεν θεωρούνται εμπορικές μεταφορές επιβατών ή εμπορευμάτων.

η. Οχημάτων, τα οποία μεταφέρουν υλικά ή εξοπλισμό, ο οποίος πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος του οδηγού τους, υπό την προϋπόθεση ότι, η οδήγηση των οχημάτων αυτών δεν αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του οδηγού.

4. Οι οδηγοί των παρακάτω κατηγοριών οχημάτων απαλλάσσονται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της υποχρέωσης να κατέχουν ΠΕΙ:

α. Οχημάτων των υποκατηγοριών Δ1, Δ1+Ε ή των κατηγοριών Δ, Δ+Ε οι οποίοι είναι κάτοχοι άδειας οδήγησης αντίστοιχης κατηγορίας ή υποκατηγορίας η οποία χορηγήθηκε μέχρι και 9 Σεπτεμβρίου 2008. Η απαλλαγή αυτή ισχύει μέχρι και 9 Μαρτίου 2014.

Η προθεσμία της απαλλαγής παρατάθηκε με το άρθρο 103 (παρ. 1) Ν.4199/2013 (Α 216).

Μετά την ημερομηνία αυτή, οι κάτοχοι των παραπάνω αδειών οδήγησης υποχρεούνται να κατέχουν ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών αφού παρακολουθήσουν πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διάταγμα αυτό.

β. Οχημάτων των υποκατηγοριών Γ1, Γ1+Ε ή των κατηγοριών Γ, Γ+Ε οι οποίοι είναι κάτοχοι άδειας οδήγησης αντίστοιχης κατηγορίας ή υποκατηγορίας η οποία χορηγήθηκε μέχρι και 9 Σεπτεμβρίου 2009. Η απαλλαγή αυτή ισχύει μέχρι και 9 Σεπτεμβρίου 2014.

Μετά την ημερομηνία αυτή οι κάτοχοι των παραπάνω αδειών οδήγησης υποχρεούνται να κατέχουν και ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων, αφού παρακολουθήσουν πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διάταγμα αυτό.

5.Ως ημερομηνία χορήγησης συγκεκριμένης κατηγορίας ή υποκατηγορίας άδειας οδήγησης της παρ. 4 του άρθρου αυτού, θεωρείται η ημερομηνία της επιτυχούς πρακτικής εξέτασης του υποψηφίου οδηγού, στη συγκεκριμένη κατηγορία ή υποκατηγορία. Αν πρόκειται για άδεια οδήγησης κράτους-μέλους της Ε.Ε., ή κράτους της ΕΖΕΣ (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν), ως ημερομηνία χορήγησης θεωρείται αυτή που βρίσκεται στην κατακόρυφη στήλη με ένδειξη «ΑΠΟ», της άδειας οδήγησης και σε κάθε άλλη περίπτωση, η ημερομηνία έκδοσης της άδειας.

Άρθρο 4

(άρθρα 3 και 5 της οδηγίας 2003/59/ΕΚ)

Αρχική επιμόρφωση και
Περιοδική κατάρτιση οδηγών

Για την χορήγηση ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών ή ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων, απαιτείται ο οδηγός να επιτύχει σε θεωρητική και πρακτική εξέταση αρχικής επιμόρφωσης, και, στη συνέχεια να μετέχει σε προγράμματα περιοδικής κατάρτισης ανά πενταετία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο διάταγμα αυτό και στο Παράρτημα Ι του διατάγματος αυτού.

α. Αρχική επιμόρφωση:

Ο οδηγός είναι υποχρεωμένος να εξετασθεί θεωρητικά και πρακτικά σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 2, στοιχείο 2.1 του διατάγματος αυτού. Σε περίπτωση επιτυχίας στις εξετάσεις αυτές, ο οδηγός έχει δικαίωμα απόκτησης ΠΕΙ, το οποίο έχει πενταετή ισχύ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 6 του διατάγματος αυτού.

ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης υποχρεούνται να κατέχουν όλοι οι οδηγοί, οι οποίοι θα αποκτήσουν άδεια οδήγησης:

α.α. Των υποκατηγοριών Δ1, Δ1+E ή των κατηγοριών Δ, Δ+E, από 10 Σεπτεμβρίου 2008 και μετά.

β.β. Των υποκατηγοριών Γ1, Γ1+E ή των κατηγοριών Γ, Γ+E από 10 Σεπτεμβρίου 2009 και μετά.

β. Περιοδική κατάρτιση:

Ο οδηγός ο οποίος είναι κάτοχος ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης, προκειμένου να συνεχίσει τη δραστηριότητα μεταφοράς επιβατών ή εμπορευμάτων και μετά τη λήξη της ισχύος του ΠΕΙ αυτού πρέπει να αποκτήσει ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης.

Για τη χορήγηση ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης ο οδηγός είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει προηγουμένως πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 3 του διατάγματος αυτού.

Μετά την υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων του προγράμματος αυτού ο οδηγός δικαιούται να αποκτήσει ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης για μια πενταετία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του διατάγματος αυτού.

ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης υποχρεούνται να κατέχουν και οι οδηγοί της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του διατάγματος αυτού, μετά από τις ημερομηνίες απαλλαγής τους που ορίζονται στην παράγραφο αυτή.

Άρθρο 5

(άρθρο 5 §2 και 3 της οδηγίας 2003/59/ΕΚ)

Ηλικία οδηγών

1. Οι οδηγοί οχημάτων, τα οποία προορίζονται για τη μεταφορά εμπορευμάτων, μπορούν να οδηγούν οχήματα των υποκατηγοριών Γ1, Γ1+E και των κατηγοριών Γ, Γ+E, αφού συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους, και κατέχουν κατάλληλη άδεια οδήγησης καθώς και ΠΕΙ μεταφοράς εμπορευμάτων, το οποίο χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού.

2. Οι οδηγοί οχημάτων, τα οποία προορίζονται για τη μεταφορά επιβατών μπορούν να οδηγούν οχήματα των υποκατηγοριών Δ1, Δ1+E και των κατηγοριών Δ, Δ+E σε απεριόριστου μήκους διαδρομές, αφού συμπληρώσουν το 21ο έτος της ηλικίας τους και κατέχουν κατάλληλη άδεια οδήγησης και ΠΕΙ μεταφοράς επιβατών το οποίο χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του διατάγματος αυτού.

Άρθρο 6

(άρθρο 5§4 και 5, άρθρο 6 και άρθρο 9 της οδηγίας 2003/59/EK)

Χορήγηση ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης

1. Ο ενδιαφερόμενος για την απόκτηση ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

α. Να έχει την κανονική του διαμονή στην Ελλάδα και την κατοικία του στην περιοχή της Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α. στην οποία υποβάλλεται η σχετική αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

β. Να έχει συμπληρώσει την κατάλληλη ηλικία, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 5 του διατάγματος αυτού.

γ. Να επιτύχει σε θεωρητική εξέταση και πρακτική εξέταση και

δ. Να καταβάλει τα απαιτούμενα ποσά για εξέταστρα, για πάγια τέλη χαρτοσήμου και για εισφορές υπέρ τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

2. Αρμόδια Υπηρεσία για την παραλαβή της αίτησης και των δικαιολογητικών, τη διεξαγωγή της θεωρητικής και πρακτικής εξέτασης και τη χορήγηση του ΠΕΙ και του Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού ή την καταχώρηση του κοινοτικού κωδικού αριθμού «95» πάνω στην άδεια οδήγησης είναι η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η κατοικία του ενδιαφερομένου.

3. Η θεωρητική και η πρακτική εξέταση διεξάγεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού και με όσα ορίζονται στο Παράρτημα I, Τμήμα 2 σημείο 2.1, του διατάγματος αυτού.

4. Η θεωρητική εξέταση διενεργείται μετά το πέρας του ωραρίου λειτουργίας της Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., επιτρεπομένης της διενέργειας και κατά τις ημέρες αργιών, με σκοπό τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων.

5. Η θεωρητική εξέταση διενεργείται από δύο υπαλλήλους της οικείας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., και ανήκουν τουλάχιστον στην κατηγορία ΔΕ (εφόσον έχουν απολυτήριο Λυκείου ή εξαταξίου Γυμνασίου ή ισότιμης σχολής) εκ των οποίων ο ένας, τουλάχιστον, τεχνικός. Στην επιτροπή συμμετέχει και γραμματέας, ο οποίος πρέπει να είναι υπάλληλος της ίδιας Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α.

Τα μέλη της επιτροπής και ο γραμματέας μαζί με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται με απόφαση του οικείου Νομάρχη ή Έπαρχου, κατά περίπτωση.

αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών καθορίζεται και αναπροσαρμόζεται το ύψος της προαναφερόμενης αποζημίωσης.

6. Οι ερωτήσεις της θεωρητικής εξέτασης τίθενται από την ύλη βιβλίου, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα I, Τμήμα 1 και Τμήμα 2, σημείο 2.1 του διατάγματος αυτού.

7. Οι ενδιαφερόμενοι, προκειμένου να λάβουν μέρος στη θεωρητική και πρακτική εξέταση, υποχρεούνται να καταβάλουν εξέταστρο εβδομήντα (70,00) ευρώ, υπέρ του ειδικού λογαριασμού του ν.δ. 638/1970 (Α' 173), όπως το διάταγμα αυτό τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα. Με απόφαση των Υπουργών

Οικονομίας και Οικονομικών και Μεταφορών και Επικοινωνιών το ύψος του εξεταστρού μπορεί να αναπροσαρμόζεται.

8. Μετά την επιτυχή θεωρητική εξέταση, οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται σε πρακτική εξέταση σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 2, σημείο 2.1, του διατάγματος αυτού. Η πρακτική εξέταση διενεργείται ενώπιον επιτροπής με τη διαδικασία που ορίζεται από τις διατάξεις τις σχετικές με την πρακτική εξέταση υποψήφιων οδηγών.

Αν ο υποψήφιος πρακτικής εξέτασης για χορήγηση ΠΕΙ δεν είναι κάτοχος ισχύουσας άδειας οδήγησης τέτοιας κατηγορίας ή υποκατηγορίας για την οποία πρέπει να πληρούνται οι ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις σωματικής και ψυχοδιανοητικής κατάστασης, της Ομάδας 2 του Παραρτήματος ΙΙΙ του π.δ. 19/1995 (ΦΕΚ Α'/15) όπως το Παράρτημα αυτό τροποποιημένο ισχύει κάθε φορά, τότε, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πρακτική εκπαίδευση και εξέταση χορήγησης ΠΕΙ, πρέπει προηγουμένως να διαπιστωθεί ότι πληροί τις ελάχιστες απαιτούμενες προϋποθέσεις σωματικής και ψυχοδιανοητικής κατάστασης οι οποίες απαιτούνται για τους οδηγούς της συγκεκριμένης κατηγορίας ή υποκατηγορίας άδειας οδήγησης, εφαρμοζομένων των διατάξεων, των σχετικών με τη χορήγηση άδειας οδήγησης.

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση ο υποψήφιος εφοδιάζεται με Δελτίο Εκπαίδευσης Εξέτασης υποψήφιου οδηγού και υφίσταται πρακτική εκπαίδευση και εξέταση σύμφωνα με τις περί υποψήφιων οδηγών σχετικές διατάξεις. Κατά την πρακτική εξέταση υποχρεούται σε πορεία 90 λεπτών της ώρας σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 2, σημείο 2.1 του διατάγματος αυτού, αντί των 45 λεπτών της ώρας που ορίζει η νομοθεσία για τους υποψήφιους οδηγούς. Στην προκειμένη περίπτωση και εφόσον ο ενδιαφερόμενος είχε επιτύχει και σε θεωρητική εξέταση υποψήφιου οδηγού για τη συγκεκριμένη κατηγορία άδειας οδήγησης, μαζί με τη χορήγηση του ΠΕΙ του χορηγείται και η αντίστοιχη κατηγορία άδειας οδήγησης.

9. Η πρακτική εξέταση χορήγησης ΠΕΙ, για τους υποψήφιους οι οποίοι δεν κατέχουν άδεια οδήγησης της αντίστοιχης κατηγορίας ή υποκατηγορίας πραγματοποιείται με εκπαιδευτικό όχημα παρουσία εκπαιδευτή υποψήφιων οδηγών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές με τους εκπαιδευτές και τους υποψήφιους οδηγούς διατάξεις. Για τους υποψήφιους πρακτικής εξέτασης για χορήγηση ΠΕΙ, οι οποίοι κατέχουν ισχύουσα άδεια οδήγησης της κατάλληλης κατηγορίας ή υποκατηγορίας, επιτρέπεται η εκπαίδευση και η πρακτική εξέταση και σε όχημα Ιδιωτικής Χρήσης, το οποίο κυκλοφορεί στο όνομα του ενδιαφερομένου ή στο όνομα της επιχείρησης στην οποία έχει προσληφθεί ο ενδιαφερόμενος ή σε όχημα Δημοσίας Χρήσης.

10. Όσοι επιτύχουν στη θεωρητική και πρακτική εξέταση δικαιούνται ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης και τους χορηγείται Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού πενταετούς ισχύος, η οποία αρχίζει από την ημέρα της επιτυχούς πρακτικής εξέτασης του ενδιαφερομένου ή καταχωρείται στην άδεια οδήγησης ο κοινοτικός κωδικός «95».

11. Οδηγοί, κάτοχοι ΠΕΙ για μεταφορά επιβατών ή οδηγοί κάτοχοι ΠΕΙ για μεταφορά εμπορευμάτων, προκειμένου να αλλάξουν ή να επεκτείνουν τη δραστηριότητα τους και να εκτελούν και μεταφορές εμπορευμάτων ή επιβατών, αντίστοιχα, δεν υποχρεούνται να εξετασθούν στα κοινά τμήματα της αρχικής επιμόρφωσης, παρά μόνο στα τμήματα που αφορούν ειδικά την επιμόρφωση της νέας δραστηριότητας.

12. Κάτοχοι ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης για μεταφορά επιβατών για μια από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Δ1, Δ1+E, Δ, Δ+E, απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων.

Κάτοχοι ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης για μεταφορά εμπορευμάτων, για μία από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Γ1, Γ1+E, Γ, Γ+E, απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων.

13. Με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως καθορίζεται η διαδικασία εξέτασης και επανεξέτασης των οδηγών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 7

(άρθρα 7 και 8 της οδηγίας 2003/59/ΕΚ)

Χορήγηση ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης – τόπος περιοδικής κατάρτισης

1. Οδηγός, κάτοχος ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης, προκειμένου να έχει το δικαίωμα να συνεχίσει να οδηγεί τα οχήματα της συγκεκριμένης ή των συγκεκριμένων υποκατηγοριών ή κατηγοριών και μετά τη λήξη της ισχύος του ΠΕΙ, υποχρεούται να παρακολουθήσει πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης και να εφοδιασθεί με νέο ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης οδηγού, πενταετούς ισχύος.

Υποχρέωση κατοχής ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης έχουν και οι οδηγοί της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του διατάγματος αυτού, οι οποίοι εξαιρούνται της υποχρέωσης κατοχής ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

2. Τα προγράμματα περιοδικής κατάρτισης διενεργούνται σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Παράρτημα Ι, Τμήμα 3, του διατάγματος αυτού.

3. Δικαίωμα διοργάνωσης προγραμμάτων εκπαίδευσης περιοδικής κατάρτισης έχουν:

α. Οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Μεταφορέων (ΣΕΚΑΜ)

β. Οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης Οδηγών Οχημάτων Μεταφοράς Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ΣΕΚΟΟΜΕΕ)

γ. Τα Κέντρα Θεωρητικής Εκπαίδευσης Υποψήφιων Οδηγών (ΚΕΘΕΥΟ)

εφόσον όλα τα παραπάνω κέντρα ή σχολές διαθέτουν ισχύουσα άδεια λειτουργίας.

4. Προκειμένου τα προαναφερόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου κέντρα ή σχολές, να έχουν το δικαίωμα να διοργανώνουν προγράμματα περιοδικής κατάρτισης πρέπει να κατέχουν ειδική, προς τούτο, άδεια, η οποία χορηγείται από την Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η έδρα τους.

Για το σκοπό αυτό οι σχολές υποβάλουν αίτηση, συνοδευόμενη από πίνακα των μαθημάτων και των ωρών διδασκαλίας ανά μάθημα, καθώς και τα στοιχεία των καθηγητών οι οποίοι πρόκειται να διδάσκουν το συγκεκριμένο μάθημα.

Δικαίωμα διδασκαλίας στις σχολές αυτές έχουν, οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις περί ΣΕΚΑΜ, ΣΕΚΟ-ΟΜΕ και ΚΕΘΕΥΟ, καθηγητές.

5. Μετά το πέρας της περιοδικής κατάρτισης, οι ενδιαφερόμενοι εφοδιάζονται με σχετική βεβαίωση, η οποία υπογράφεται από τον κατά νόμο εκπρόσωπο των παραπάνω φορέων.

Η βεβαίωση αυτή υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο, μαζί με σχετική αίτηση, στην Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α. του τόπου κατοικίας του, η οποία του χορηγεί νέο Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού πενταετούς ισχύος, η οποία ισχύς αρχίζει από την ημερομηνία έκδοσης της παραπάνω βεβαίωσης του φορέα ή του καταχωρεί στην άδεια οδήγησης τον κοινοτικό κωδικό «95». Για τη χορήγηση του νέου Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού ή την καταχώρηση του κοινοτικού κωδικού «95», απαιτείται όπως ο ενδιαφερόμενος καταβάλει πάγια τέλη χαρτοσήμου και εισφορές υπέρ τρίτων, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

6. Οδηγός κάτοχος ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης είναι υποχρεωμένος, πριν ή και μετά από τη λήξη ισχύος του να επαναλάβει την επιμόρφωση αυτή, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω και να εφοδιασθεί με νέο ΠΕΙ, πενταετούς ισχύος, προκειμένου, μετά τη λήξη ισχύος του προηγούμενου δελτίου να συνεχίσει τη δραστηριότητα του οδηγού μεταφοράς επιβατών ή μεταφοράς εμπορευμάτων.

7. Κάτοχοι ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης για τη μεταφορά επιβατών, για μία από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Δ1, Δ1+E, Δ, Δ+E, απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων. Κάτοχοι ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης για μεταφορά εμπορευμάτων, για μία από τις υποκατηγορίες ή κατηγορίες Γ1, Γ1 + Ε, Γ, Γ+E απαλλάσσονται από την υποχρέωση απόκτησης τέτοιου ΠΕΙ για οποιαδήποτε από τις υπόλοιπες υποκατηγορίες και κατηγορίες οχημάτων.

8. Οδηγός κάτοχος ΠΕΙ αρχικής επιμόρφωσης ή περιοδικής κατάρτισης, προκειμένου, πριν ή και μετά τη λήξη ισχύος του, να αποκτήσει νέο ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης, δικαιούται να παρακολουθήσει πρόγραμμα περιοδικής κατάρτισης του άρθρου αυτού, σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος της Ε.Ε., εφόσον:

α. Έχει την κανονική του διαμονή στο κράτος αυτό ή

β. Εργάζεται στο συγκεκριμένο αυτό κράτος ως οδηγός.

Οι οδηγοί αυτοί, εφόσον αποκτήσουν την κανονική τους διαμονή στην Ελλάδα, δικαιούνται να υποβάλουν στην οικεία Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., αίτηση με σχετική βεβαίωση παρακολούθησης του προγράμματος αυτού και να τύχουν ΠΕΙ περιοδικής κατάρτισης.

Ειδικά οι οδηγοί, οι οποίοι έχουν την κανονική τους διαμονή στο Λιχτενστάιν και εργάζονται εκεί έχουν τη δυνατότητα να υπόκεινται σε περιοδική κατάρτιση που προβλέπεται στο άρθρο αυτό εναλλακτικά στην Ελβετία, στην Αυστρία και στη Γερμανία, στο βαθμό που η περιοδική κατάρτιση που παρέχεται στα κράτη αυτά, εναρμονίζεται πλήρως με τα οριζόμενα στο παρόν διάταγμα,

9. Η διαδικασία έγκρισης των σχολών/κέντρων της παραγράφου 3, η έγκριση διενέργειας προγραμμάτων περιοδικής κατάρτισης, οι υποχρεώσεις και ο έλεγχος αυτών, η αναγνώριση των βεβαιώσεων παρακολούθησης του προγράμματος περιοδικής κατάρτισης, το χρονοδιάγραμμα υποβολής αίτησης και δικαιολογητικών από τους οδηγούς της παραγράφου 4 του άρθρου 3, του διατάγματος αυτού και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, καθορίζονται με

απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 8
(άρθρο 10 της οδηγίας 2003/59/ΕΚ)
Κοινοτικός κωδικός αριθμός

1. Καθορίζεται ως κοινοτικός κωδικός αριθμός ο «95» με την παρακάτω σημασία:
«95»: Οδηγός κάτοχος ΠΕΙ, ο οποίος ανταποκρίνεται στην υποχρέωση επαγγελματικής ικανότητας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 4 του διατάγματος αυτού, μέχρι την ημερομηνία που αναγράφεται (π.χ. 95.01.01.2012).

Ο αριθμός αυτός τίθεται δίπλα στην κατηγορία ή υποκατηγορία για την οποία ισχύει το ΠΕΙ:

α) είτε στην άδεια οδήγησης,

β) είτε στο Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού το οποίο καταρτίζεται κατά το υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΙ του διατάγματος αυτού. Μέχρις ότου αρχίσει η έκδοση Δελτίων Επιμόρφωσης Οδηγού, η κατοχή ΠΕΙ συγκεκριμένης κατηγορίας ή υποκατηγορίας οχημάτων, αποδεικνύεται από την καταχώρηση, πάνω στην άδεια οδήγησης του κοινοτικού κωδικού αριθμού «95».

Η ημερομηνία έναρξης έκδοσης Δελτίων Επιμόρφωσης Οδηγού, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο φορέας έκδοσης των δελτίων καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

2. Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού, το οποίο έχει εκδοθεί από τις αρχές οποιουδήποτε, πλην της Ελλάδος, κράτους-μέλους της Ε.Ε. ή τις αρχές της Νορβηγίας ή της Ισλανδίας ή του Λιχτενστάιν, ισχύει ως έχει και επί του ελληνικού εδάφους και παρέχει στον κάτοχο του τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις όπως και τα ελληνικά Δελτία Επιμόρφωσης Οδηγού.

Οδηγός κάτοχος άδειας οδήγησης η οποία ισχύει και στην Ελλάδα πάνω στην οποία είναι καταχωρημένος ο κοινοτικός κωδικός αριθμός «95», σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού θεωρείται κάτοχος ΠΕΙ, αντίστοιχης κατηγορίας ή υποκατηγορίας και εντός του ελληνικού εδάφους.

3. Κατά την έκδοση του Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού, ή κατά τη σήμανση της άδειας οδήγησης με τον κοινοτικό κωδικό αριθμό «95», πρέπει, η συγκεκριμένη κατηγορία ή υποκατηγορία της άδειας οδήγησης (της οποίας άδειας ο αριθμός αναφέρεται στο δελτίο), να είναι σε ισχύ.

4. Οδηγός, υπήκοος κράτους εκτός Ε.Ε. ή εκτός κράτους της ΕΖΕΣ (Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν), ο οποίος απασχολείται ή χρησιμοποιείται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος - μέλος της Ε.Ε., ο οποίος εκτελεί οδικές μεταφορές εμπορευμάτων επιτρέπεται να αποδεικνύει την κατάρτιση και την επιμόρφωση που απαιτείται στο διάταγμα αυτό, με τη βεβαίωση οδηγού η οποία προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 484/2002, αντί του Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού ή αντί του κοινοτικού κωδικού αριθμού «95» πάνω στην άδεια οδήγησης.

5. Οδηγός, υπήκοος κράτους εκτός Ε.Ε., ο οποίος απασχολείται ή χρησιμοποιείται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ε.Ε., ο οποίος εκτελεί οδικές

μεταφορές επιβατών αποδεικνύει την κατάρτιση και την επιμόρφωση που απαιτείται στο διάταγμα αυτό, αποκλειστικά και μόνο με το Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού ή με τον κοινοτικό κωδικό αριθμό «95», πάνω στην κοινοτικού τύπου άδεια οδήγησης.

Άρθρο 9

Αντίγραφο Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού – Ανάκληση ΠΕΙ

1. Σε περίπτωση απώλειας, για οποιονδήποτε λόγο, του Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού, η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η κατοικία του ενδιαφερομένου, εκδίδει αντίγραφο, έπειτα από αίτηση του ενδιαφερομένου.
2. Το ΠΕΙ ανακαλείται, με απόφαση του Νομάρχη ή Έπαρχου προϊσταμένου της Υπηρεσίας Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., η οποία το χορήγησε, όταν διαπιστωθεί ότι η χορήγηση του δεν έγινε νόμιμα. Ταυτόχρονα αφαιρείται και το σχετικό Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού, το οποίο και ακυρώνεται ή διαγράφεται από την άδεια οδήγησης ο κοινοτικός κωδικός αριθμός «95», κατά περίπτωση.
3. Η ανάκληση, της άδειας οδήγησης ή του μέρους της που αφορά στο δικαίωμα οδήγησης φορτηγών (Γ1, Γ, Γ1+E, Γ+E) ή λεωφορείων (Δ1, Δ, Δ1+E, Δ+E), συνεπάγεται και ανάκληση και του αντίστοιχου ΠΕΙ, με απόφαση του οικείου Νομάρχη ή του οικείου Έπαρχου. Ταυτόχρονα αφαιρείται και το σχετικό Δελτίο Επιμόρφωσης Οδηγού, το οποίο και ακυρώνεται ή διαγράφεται από την άδεια οδήγησης ο κοινοτικός κωδικός αριθμός «95».

Άρθρο 10

Αρμοδιότητα

1. Αρμοδιότητα επί παντός θέματος χορήγησης ή ανάκλησης ΠΕΙ, έκδοσης ή ακύρωσης (για οποιονδήποτε λόγο) Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού, αναγραφής ή διαγραφής του κοινοτικού κωδικού αριθμού «95» στην άδεια οδήγησης, έχει η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η κατοικία του ενδιαφερομένου εκτός των περιπτώσεων οι οποίες αναφέρονται ρητά στο διάταγμα αυτό.
2. Αρμοδιότητα για την έγκριση διενέργειας προγραμμάτων περιοδικής κατάρτισης, από ΣΕΚΑΜ ή ΣΕΚΟΟΜΕ ή ΚΕΘΕΥΟ και έκδοσης της σχετικής ειδικής άδειας των σχολών/κέντρων αυτών, καθώς και για τον έλεγχο τους όσον αφορά στην ορθή λειτουργία των προγραμμάτων, έχει η Υπηρεσία Μεταφορών και Επικοινωνιών της Ν.Α., στην περιοχή της οποίας βρίσκεται η έδρα της σχολής/κέντρου.
3. Αρμοδιότητα για τον έλεγχο των οδηγών, όσον αφορά στην κατοχή ισχύοντος Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού, ή ισχύουσας άδειας οδήγησης με τον κοινοτικό κωδικό αριθμό «95», έχουν:
  - α. Οι Αστυνομικές Αρχές.
  - β. Οι Λιμενικές Αρχές.

γ. Τα Μικτά Κλιμάκια Ελέγχου (Μ.Κ.Ε.), τα οποία συγκροτούνται από τις Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Ν. Α.,

δ. Τα αρμόδια όργανα ελέγχου της εργατικής νομοθεσίας ή των Κανονισμών της Ε.Ε. για τους οδηγούς, που συγκροτούνται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και

ε. Οποιαδήποτε άλλα όργανα ελέγχου, στα οποία ήθελε εκχωρηθεί στο μέλλον με νόμο η αρμοδιότητα αυτή.

Άρθρο 11

Κυρώσεις

1. Οδηγός που:

α. οδηγεί χωρίς να είναι κάτοχος του κατάλληλου Πιστοποιητικού Επαγγελματικής Ικανότητας, όπου αυτό απαιτείται,

β. οδηγεί με Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Ικανότητας που έχει λήξει,

γ. κατέχει ή κάνει χρήση πλαστού ή παραποιημένου Δελτίου Επιμόρφωσης Οδηγού ή άδειας οδήγησης, στην οποία έχει καταχωρηθεί, με μη νόμιμο τρόπο, ο κοινοτικός κωδικός αριθμός «95» ή πλαστής ή παραποιημένης βεβαίωσης της παρ. 4, του άρθρου 8, του διατάγματος αυτού,

τιμωρείται με τις ποινές των άρθρων 94, 95, 98 του ν. 2696/1999 (ΦΕΚ 57/Α') «Κύρωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας» όπως ισχύει, αντιστοίχως.

2. Αυτός που καταλαμβάνεται να κατέχει ή να κάνει χρήση πλαστής, ή παραποιημένης ή με ψευδές περιεχόμενο, βεβαίωσης της παραγράφου 5 του άρθρου 7 ή της παραγράφου 4 του άρθρου 8 του διατάγματος αυτού, τιμωρείται με τις ποινές των άρθρων 216 ή 217 του Ποινικού Κώδικα, κατά περίπτωση.

3. Πέραν των ποινικών κυρώσεων στις οποίες υπόκειται αυτός που εκδίδει βεβαίωση της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του διατάγματος αυτού με ψευδές περιεχόμενο, αφαιρείται με απόφαση του οικείου Νομάρχη ή Έπαρχου, για διάστημα έξι (6) μηνών και η άδεια λειτουργίας της σχολής Σ.Ε.ΚΑ.Μ. ή Σ.Ε.Κ.Ο.Ο.Μ.Ε. ή ΚΕ.Θ.Ε.Υ.Ο., κατά περίπτωση.

Άρθρο 12

Άδειες οδήγησης

1. Υποψήφιοι οδηγοί οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση από 10 Σεπτεμβρίου 2009 και μετά, για τη χορήγηση άδειας οδήγησης για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες Γ, Γ+Ε πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, καταργούμενης από της ημερομηνίας αυτής της σχετικής διάταξης της περίπτωσης β, της παραγράφου 1, του άρθρου 7 του π.δ. 19/1995 (ΦΕΚ 15/Α'), όπως η περίπτωση αυτή αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 3, του άρθρου 42, του ν. 2963/2001 (ΦΕΚ 268/Α').

Η προϋπόθεση της συμπλήρωσης του ορίου της ηλικίας των 18 ετών απαιτείται και για όσους, από την ημερομηνία αυτή και μετά υποβάλλουν αίτηση για μετατροπή, σε ελληνικές αδειών οδήγησης των υποκατηγοριών Γ1, Γ1+Ε ή των κατηγοριών Γ, Γ+Ε.

2. Υποψήφιοι οδηγοί οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση, από 10 Σεπτεμβρίου 2008 και μετά, για χορήγηση άδειας οδήγησης για οποιαδήποτε από τις κατηγορίες Δ, Δ+Ε πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους.

Η προϋπόθεση της συμπλήρωσης του ορίου της ηλικίας των 21 ετών απαιτείται και για όσους, από την ημερομηνία αυτή και μετά, υποβάλουν αίτηση για μετατροπή, σε ελληνικές αδειών οδήγησης των υποκατηγοριών Δ1, Δ1+E ή των κατηγοριών Δ, Δ+E.

Στους οδηγούς της παραγράφου αυτής, η χορηγούμενη άδεια οδήγησης ισχύει για απεριόριστου μήκους διαδρομές.

Άρθρο 13 Μεταβατικές διατάξεις

Υποψήφιοι οδηγοί των κατηγοριών Γ, Γ+E ή Δ, Δ+E, οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτηση πριν από τις 10 Σεπτεμβρίου 2009 ή πριν από τις 10 Σεπτεμβρίου 2008, αντίστοιχα, για τη χορήγηση άδειας οδήγησης οποιασδήποτε από τις κατηγορίες αυτές, και δεν έχουν επιτύχει στην πρακτική εξέταση μέχρι και 9 Σεπτεμβρίου 2009 ή μέχρι και 9 Σεπτεμβρίου 2008, αντίστοιχα, δεν υπάγονται στις εξαιρέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 3 του διατάγματος αυτού.

Άρθρο 14 Παραρτήματα

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του διατάγματος αυτού, τα συνημμένα Παραρτήματα Ι και ΙΙ:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τμήμα 1: Περιεχόμενα

Οι γνώσεις που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη από τα κράτη μέλη για τη διαπίστωση της αρχικής επιμόρφωσης και της περιοδικής κατάρτισης του οδηγού πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα θέματα του παρόντος καταλόγου. Οι υποψήφιοι οδηγοί πρέπει να αποκτούν το απαραίτητο επίπεδο γνώσεων και πρακτικών ικανοτήτων για την οδήγηση υπό συνθήκες απόλυτης ασφάλειας οχημάτων της αντίστοιχης κατηγορίας αδείας.

Το ελάχιστο επίπεδο γνώσεων δεν μπορεί να είναι χαμηλότερο από το επίπεδο 2 της διάρθρωσης των επιπέδων εκπαίδευσης που προβλέπεται στο παράρτημα Ι της απόφασης 85/368/ΕΟΚ, ήτοι το επίπεδο που επιτυγχάνεται κατά την υποχρεωτική εκπαίδευση συμπληρούμενη από επαγγελματική εκπαίδευση.

1. Εις βάθος κατάρτιση της ορθολογικής οδήγησης βάσει των κανόνων ασφαλείας.

Όλες οι άδειες οδήγησης

1.1. Στόχος: γνώση των χαρακτηριστικών του συστήματος μετάδοσης της κίνησης για τη βελτιστοποίηση της χρήσης του.

Καμπύλες ροπής, ισχύος, και ειδικής κατανάλωσης του κινητήρα, περιοχή βέλτιστης χρήσης του στροφόμετρου, διαγράμματα επικάλυψης των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου ταχυτήτων.

1.2. Στόχος: γνώση των τεχνικών χαρακτηριστικών και της λειτουργίας των οργάνων ασφαλείας με στόχο τον έλεγχο του οχήματος, την ελαχιστοποίηση της φθοράς του και την πρόληψη δυσλειτουργιών.

Ιδιαιτερότητες του υδροπνευματικού κυκλώματος των φρένων, όρια χρήσης των φρένων και των επιβραδυντών, συνδυασμένη χρήση φρένων και επιβραδυντή, επιδίωξη του καλύτερου συνδυασμού ταχύτητας και των σχέσεων του κιβωτίου, χρήση της αδράνειας του οχήματος, χρήση των μέσων επιβράδυνσης και πέδησης σε κατωφέρεια, στάση που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση βλάβης.

1.3. Στόχος: δυνατότητα βελτιστοποίησης της κατανάλωσης καυσίμου.

Βελτιστοποίηση της κατανάλωσης του καυσίμου με την εφαρμογή της τεχνογνωσίας των σημείων 1.1 και 1.2.

Άδειες οδήγησης Γ, Γ + Ε, Γ1, Γ1 + Ε

1.4. Στόχος: ικανότητα να εξασφαλίζεται η φόρτωση με τήρηση των κανόνων ασφαλείας και της ορθής χρήσης του οχήματος.

Δυνάμεις που ασκούνται στα εν κινήσει οχήματα, χρήση των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου συναρτήσει του φορτίου του οχήματος και των χαρακτηριστικών της οδού, υπολογισμός του ωφέλιμου φορτίου οχήματος ή συνόλου, υπολογισμός του ωφέλιμου όγκου, κατανομή του φορτίου, συνέπειες της υπερφόρτωσης επί του άξονα, ευστάθεια του οχήματος και κέντρο βάρους, τύποι συσκευασίας και υποστηρίγματα φορτίου.

Κύριες κατηγορίες εμπορευμάτων που απαιτούν πρόσδεση, τεχνικές σφήνωσης και πρόσδεση, χρήση μάντων πρόσδεσης, έλεγχος των διατάξεων πρόσδεσης, χρήση των μέσων μετακίνησης φορτίων, τοποθέτηση και αφαίρεση καλυμμάτων του φορτίου.

Άδειες οδήγησης Δ, Δ + Ε, Δ1, Δ1 + Ε

1.5. Στόχος: εξασφάλιση της ασφάλειας και άνεσης των επιβατών.

Συνυπολογισμός των διαμηκών και πλάγιων μετατοπίσεων, κατανομή της χρήσης της οδού, θέση στο οδόστρωμα, απαλότητα της πέδησης, κινήσεις των προβόλων, χρήση ειδικών έργων υποδομής (δημόσιοι χώροι, οδοί περιορισμένης χρήσης), διαχείριση από την οπτική γωνία του οδηγού των αντικρουόμενων στοιχείων της ασφαλούς οδήγησης και των άλλων λειτουργιών, συνεργασία με τους επιβάτες, ιδιαιτερότητες της μεταφοράς ορισμένων ομάδων επιβατών (άτομα μειωμένης κινητικότητας, παιδιά).

1.6. Στόχος: ικανότητα να εξασφαλίζεται η φόρτωση με τήρηση των κανόνων ασφαλείας και της ορθής χρήσης του οχήματος.

Δυνάμεις που ασκούνται στα εν κινήσει οχήματα, χρήση των σχέσεων μετάδοσης του κιβωτίου συναρτήσει του φορτίου του οχήματος και των χαρακτηριστικών της οδού, υπολογισμός του ωφέλιμου φορτίου ενός οχήματος ή ενός συνόλου, υπολογισμός του ωφέλιμου όγκου, κατανομή του φορτίου, συνέπειες της υπερφόρτωσης επί του άξονα, ευστάθεια του οχήματος και κέντρο βάρους.

2. Εφαρμογή των κανονιστικών ρυθμίσεων

Όλες οι άδειες οδήγησης

2.1. Στόχος: γνώση του κοινωνικού περιβάλλοντος των οδικών μεταφορέων και του κανονιστικού του πλαισίου. Μέγιστη διάρκεια εργασίας ειδικά για τις μεταφορές, αρχές, εφαρμογή και συνέπειες των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθμ. 3820/1985 και (ΕΟΚ) αριθμ. 3821/1985, κυρώσεις σε περίπτωση μη χρήσης, κακής χρήσης ή παραποίησης του χρονοταχυγράφου, γνώση του κοινωνικού περιβάλλοντος του οδικού μεταφορέα: δικαιώματα και υποχρεώσεις των οδηγών ως προς την αρχική επιμόρφωση και την περιοδική κατάρτιση.

Άδειες οδήγησης Γ, Γ + Ε, Γ1, Γ1 + Ε

2.2. Στόχος: γνώση του κανονιστικού πλαισίου των μεταφορών εμπορευμάτων.

Άδειες εκμετάλλευσης μεταφορών, υποχρεώσεις των τυποποιημένων συμβάσεων μεταφοράς εμπορευμάτων, σύνταξη των εγγράφων που συνιστούν τη σύμβαση μεταφοράς, άδειες διεθνών μεταφορών, υποχρεώσεις της CMR («σύμβαση περί του συμβολαίου δια την διεθνή οδική μεταφοράν εμπορευμάτων»), σύνταξη της διεθνούς φορτωτικής, διέλευση συνόρων, πράκτορες μεταφορών, ειδικά συνοδευτικά έγγραφα εμπορευμάτων.

Άδειες οδήγησης Δ, Δ + Ε, Δ1, Δ1 + Ε

2.3. Στόχος: γνώση του κανονιστικού πλαισίου της μεταφοράς επιβατών.

Μεταφορά ειδικών ομάδων, εξοπλισμός ασφαλείας του λεωφορείου, ζώνες ασφαλείας, φόρτωση του οχήματος.

3. Υγεία, οδική ασφάλεια και περιβαλλοντική ασφάλεια, εξυπηρέτηση, υλικοτεχνική υποστήριξη.

Όλες οι άδειες οδήγησης

3.1. Στόχος: ευαισθητοποίηση στους κινδύνους της οδού και στα εργατικά ατυχήματα.

Τυπολογία των εργατικών ατυχημάτων στον κλάδο των μεταφορών, στατιστικές τροχαίων ατυχημάτων, συμμετοχή των βαρέων οχημάτων/πούλμαν στα ατυχήματα, συνέπειες στον άνθρωπο, υλικές και οικονομικές συνέπειες.

3.2. Στόχος: ικανότητα πρόληψης της εγκληματικότητας και της διακίνησης λαθρομεταναστών.

Γενική ενημέρωση, συνέπειες για τους οδηγούς, προληπτικά μέτρα, κατάλογος σημείων επαλήθευσης, νομοθεσία σχετική με την ευθύνη των μεταφορέων.

3.3. Στόχος: ικανότητα πρόληψης των φυσικών κινδύνων.

Εργονομικές αρχές: επικίνδυνες κινήσεις και σωματικές στάσεις, φυσική κατάσταση, ασκήσεις χειρισμού, μέσα ατομικής προστασίας.

3.4. Στόχος: συνειδητοποίηση της σημασίας της φυσικής και πνευματικής ικανότητας.

Αρχές υγιούς και ισορροπημένης διατροφής, επιπτώσεις της κατανάλωσης οινοπνεύματος, φαρμάκων ή κάθε άλλης ουσίας που μπορεί να μεταβάλει την συμπεριφορά, συμπτώματα, αιτίες, αποτελέσματα της κόπωσης και του άγχους, θεμελιώδης ρόλος του βασικού κύκλου εργασίας/ανάπαυσης.

3.5. Στόχος: ικανότητα εκτίμησης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Συμπεριφορά σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης: αξιολόγηση της κατάστασης, αποτροπή του δευτερεύοντος ατυχήματος, ειδοποίηση των υπηρεσιών άμεσης βοήθειας, περίθαλψη των τραυματιών και παροχή πρώτων βοηθειών, αντίδραση σε

περίπτωση πυρκαϊάς, απομάκρυνση των επιβαινόντων του φορτηγού/των επιβατών του λεωφορείου, διασφάλιση της ασφάλειας όλων των επιβατών, αντιδράσεις σε περιπτώσεις επιθέσεων, βασικές αρχές της σύνταξης της φιλικής δήλωσης τροχαίου ατυχήματος.

3.6. Στόχος: συμπεριφορά η οποία θα συμβάλει στην ανάδειξη του γοήτρου της εταιρείας.

Συμπεριφορά του οδηγού και γόητρο της εταιρείας: σημασία για την επιχείρηση της ποιότητας εργασίας του οδηγού, διάφοροι ρόλοι του οδηγού, διάφοροι συνομιλητές του οδηγού, συντήρηση του οχήματος, οργάνωση της εργασίας, εμπορικές και οικονομικές συνέπειες μιας διαφοράς.

Άδειες οδήγησης Γ, Γ + Ε, Γ1, Γ1 + Ε

3.7. Στόχος: γνώση του οικονομικού περιβάλλοντος των οδικών εμπορευματικών μεταφορών και οργάνωση της αγοράς.

Σχέση των οδικών μεταφορών με τους άλλους τρόπους μεταφοράς (ανταγωνισμός, φορτωτές), διάφορες δραστηριότητες οδικών μεταφορών (μεταφορές για λογαριασμό τρίτου, για ίδιο λογαριασμό, βοηθητικές δραστηριότητες των μεταφορών), οργάνωση των κύριων τύπων επιχειρήσεων μεταφορών ή βοηθητικών δραστηριοτήτων των μεταφορών, διάφορες εξειδικεύσεις μεταφορών (βυτιοφόρο οχήματα, ελεγχόμενη θερμοκρασία, κ.λπ.), εξελίξεις του κλάδου (διαφοροποιήσεις των παρεχόμενων υπηρεσιών, συνδυασμένες σιδηροδρομικές-οδικές μεταφορές, υπεργολαβία, κ.λπ.).

Άδειες οδήγησης Δ, Δ + Ε, Δ1, Δ1 + Ε

3.8. Στόχος: γνώση του οικονομικού περιβάλλοντος της οδικής μεταφοράς επιβατών και οργάνωση της αγοράς.

Σχέση των οδικών μεταφορών επιβατών με τους άλλους τρόπους μεταφοράς επιβατών (σιδηρόδρομοι, ΙΧ αυτοκίνητα), διάφορες δραστηριότητες οδικών μεταφορών επιβατών, διέλευση συνόρων (διεθνείς μεταφορές), οργάνωση των κύριων τύπων επιχειρήσεων μεταφορών επιβατών.

Τμήμα 2: Υποχρεωτική αρχική επιμόρφωση, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 4

2.1. Επιλογή εξετάσεων

Οι αρμόδιες αρχές (Υπηρεσίες Μεταφορών και Επικοινωνιών των Ν.Α.) διοργανώνουν θεωρητικές και πρακτικές εξετάσεις, οι οποίες αναφέρονται παραπάνω, για να επαληθεύσουν εάν οι υποψήφιοι οδηγοί διαθέτουν το επίπεδο των γνώσεων που απαιτείται από το τμήμα 1 όσον αφορά τους αναφερόμενους στόχους και θέματα.

α) Η θεωρητική εξέταση αποτελείται από δύο τουλάχιστον δοκιμασίες:

- i) ερωτήματα που περιλαμβάνουν είτε ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, είτε ερωτήσεις που απαιτούν άμεση απάντηση, είτε συνδυασμό των δύο συστημάτων,
- ii) μελέτες συγκεκριμένων περιπτώσεων.

Οι θεωρητικές εξετάσεις διαρκούν τουλάχιστον 4 ώρες.

β) Η πρακτική εξέταση αποτελείται από δύο δοκιμασίες:

- i) δοκιμασία οδήγησης που προορίζεται να αξιολογήσει την εις βάθος γνώση της ορθολογικής οδήγησης βάσει των κανόνων ασφαλείας. Η δοκιμασία αυτή διεξάγεται, κατά το δυνατόν, επί οδών εκτός κατοικημένων περιοχών, σε οδούς ταχείας κυκλοφορίας και σε αυτοκινητοδρόμους (ή παρόμοιες οδούς), καθώς και σε όλους

τους τύπους των αστικών οδών. Οι οδοί αυτές πρέπει να παρουσιάζουν διάφορους τύπους δυσκολιών που ενδέχεται να συναντήσει ένας οδηγός. Είναι επιθυμητό η δοκιμασία αυτή να διεξάγεται κάτω από διαφορετικές συνθήκες πυκνότητας της κυκλοφορίας. Ο χρόνος οδήγησης σε οδό πρέπει να χρησιμοποιείται κατά βέλτιστο τρόπο ούτως ώστε να αξιολογείται ο υποψήφιος σε όλες τις ζώνες κυκλοφορίας που θα μπορούσε να συναντήσει. Η ελάχιστη διάρκεια της δοκιμασίας αυτής είναι 90 λεπτά.

ii) πρακτική δοκιμασία ως προς τα σημεία 1.4, 1.5, 1.6, 3.2, 3.3 και 3.5.

Η ελάχιστη διάρκεια της δοκιμασίας αυτής είναι 30 λεπτά.

Τα οχήματα που χρησιμοποιούνται κατά τις πρακτικές εξετάσεις ανταποκρίνονται τουλάχιστον στα κριτήρια των οχημάτων εξέτασης, όπως ορίζονται στην υπουργική απόφαση αριθμ. οικ.58930/480 «Άδειες οδήγησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και τετρακύκλων» (ΦΕΚ Β' 526/3.5.1999), όπως ισχύει.

Η πρακτική άσκηση μπορεί να συμπληρωθεί από τρίτη δοκιμασία σε ειδικό γήπεδο ή σε προσομοιωτή υψηλής τεχνολογίας, εφόσον δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές, για να αξιολογηθεί η εις βάθος γνώση της ορθολογικής οδήγησης βάσει των κανόνων ασφαλείας, ιδίως όσον αφορά τον έλεγχο του οχήματος σε συνάρτηση με την κατάσταση των διαφόρων οδοστρωμάτων καθώς και τις αλλαγές τους με τις ατμοσφαιρικές συνθήκες, την ημέρα ή τη νύχτα. Η διάρκεια αυτής της προαιρετικής δοκιμασίας, όταν αυτή καθοριστεί, και εφόσον ο οδηγός εξετασθεί στην ανωτέρω δοκιμασία, μπορεί να αφαιρεθεί από τη διάρκεια των 90 λεπτών της δοκιμασίας οδήγησης του σημείου βί). Η μείωση αυτή δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει τα 30 λεπτά κατ' ανώτατο όριο.

Για τους οδηγούς που αναφέρονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3, η θεωρητική εξέταση περιορίζεται στα θέματα του τμήματος 1 που αφορούν τα οχήματα της νέας αρχικής επιμόρφωσης. Οι οδηγοί αυτοί οφείλουν ωστόσο να υποστούν το σύνολο της πρακτικής εξέτασης.

Τμήμα 3: Υποχρεωτική περιοδική κατάρτιση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2

Τα μαθήματα υποχρεωτικής περιοδικής κατάρτισης πρέπει να διοργανώνονται από εγκεκριμένο κέντρο κατάρτισης. Η διάρκεια της είναι 35 ώρες ανά πενταετία, παρέχεται δε κατά περιόδους 7 τουλάχιστον ωρών. Η περιοδική αυτή κατάρτιση μπορεί εν μέρει να παρέχεται σε ανωτάτης στάθμης προσομοιωτές.

Τμήμα 4: Έγκριση της αρχικής επιμόρφωσης και της περιοδικής κατάρτισης

4.1. Τα κέντρα περιοδικής κατάρτισης πρέπει να είναι εγκεκριμένα από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Η έγκριση αυτή χορηγείται μόνο με γραπτή αίτηση. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από έγγραφα που περιέχουν:

4.1.1. κατάλληλο πρόγραμμα επιμόρφωσης, όπου διευκρινίζονται τα διδασκόμενα θέματα και αναφέρεται το προτεινόμενο σχέδιο εκτέλεσης και οι προτεινόμενες μέθοδοι διδασκαλίας,

4.1.2. τα προσόντα και τα πεδία δραστηριότητας των διδασκόντων,

4.1.3. πληροφορίες σχετικά με τους χώρους όπου πραγματοποιούνται τα μαθήματα, το παιδαγωγικό υλικό, τα μέσα που διατίθενται για την πρακτική εξάσκηση, το στόλο των χρησιμοποιούμενων οχημάτων,

- 4.1.4. οι όροι συμμετοχής στα μαθήματα (αριθμός συμμετεχόντων).
- 4.2. Η αρμόδια αρχή οφείλει να χορηγεί την έγκριση γραπτώς και με την επιφύλαξη των κάτωθι όρων:
- 4.2.1. η κατάρτιση πρέπει να παρέχεται σύμφωνα με τα έγγραφα που συνοδεύουν την αίτηση,
- 4.2.2. η αρμόδια αρχή πρέπει να έχει τη δυνατότητα αποστολής εξουσιοδοτημένων ατόμων για να παρίστανται στα μαθήματα κατάρτισης των εγκεκριμένων κέντρων, και πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει τα κέντρα αυτά όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα μέσα και την ορθή διεξαγωγή των μαθημάτων κατάρτισης και των εξετάσεων,
- 4.2.3. η έγκριση μπορεί να ανακαλείται ή να αναστέλλεται όταν δεν πληρούνται πλέον οι όροι έγκρισης.
- Το εγκεκριμένο κέντρο κατάρτισης πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι εκπαιδευτές γνωρίζουν καλά τις τελευταίες εξελίξεις των κανονιστικών ρυθμίσεων και των οδηγιών κατάρτισης. Στο πλαίσιο διαδικασίας ειδικής επιλογής, οι εκπαιδευτές πρέπει να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν διδακτικές και παιδαγωγικές ικανότητες. Όσον αφορά την πρακτική πλευρά της κατάρτισης, οι εκπαιδευτές πρέπει να αποδεικνύουν ότι διαθέτουν εμπειρία ως επαγγελματίες οδηγοί ή ανάλογη εμπειρία οδήγησης, όπως οι εκπαιδευτές οδήγησης βαρέων οχημάτων.
- Το πρόγραμμα διδασκαλίας πρέπει να καταρτίζεται σύμφωνα με την έγκριση, και πρέπει να περιλαμβάνει τα θέματα που αναφέρονται στον κατάλογο του τμήματος 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΔΕΛΤΙΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΟΔΗΓΟΥ

1. Τα φυσικά χαρακτηριστικά του δελτίου είναι σύμφωνα με τα πρότυπα ISO 7810 και ISO 7816-1.
- Οι μέθοδοι ελέγχου των χαρακτηριστικών των δελτίων επιμόρφωσης οδηγού οι οποίες αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμφωνίας τους προς τα διεθνή πρότυπα είναι σύμφωνες με το πρότυπο ISO 10373.
2. Το δελτίο περιλαμβάνει δύο όψεις:
- Η πλευρά 1 περιλαμβάνει:
- α) την ένδειξη «δελτίο επιμόρφωσης οδηγού», τυπωμένη με παχιά γράμματα στην ή στις γλώσσες του κράτους μέλους που εκδίδει το δελτίο
- β) την αναγραφή του ονόματος του κράτους μέλους που εκδίδει το δελτίο (προαιρετική εγγραφή)
- γ) το διακριτικό σήμα του κράτους μέλους που εκδίδει το δελτίο, τυπωμένο αρνητικά μέσα σε ένα μπλε παραλληλόγραμμο και περιβαλλόμενο από δώδεκα κίτρινα αστέρια, τα διακριτικά σήματα είναι τα εξής:

B: Βέλγιο
BG: Βουλγαρία

L Λουξεμβούργο
H: Ουγγαρία

CZ: Τσεχική Δημοκρατία
DK: Δανία
D: Γερμανία
EST: Εσθονία
GR: Ελλάδα
E: Ισπανία
F: Γαλλία
IRL: Ιρλανδία
I: Ιταλία
CY: Κύπρος
LV: Λετονία
LT: Λιθουανία

M: Μάλτα
NL Κάτω Χώρες
A: Αυστρία
PL: Πολωνία
P: Πορτογαλία
RO: Ρουμανία
SLO: Σλοβενία
SK: Σλοβακία
FIN: Φινλανδία
S: Σουηδία
UK: Ηνωμένο Βασίλειο

δ) τις ειδικές πληροφορίες του δελτίου, οι οποίες αριθμούνται ως εξής:

1. το επώνυμο του δικαιούχου,
  2. το όνομα του δικαιούχου,
  3. την ημερομηνία και τον τόπο γέννησης του δικαιούχου,
  4. α) την ημερομηνία έκδοσης
β) την ημερομηνία λήξης ισχύος,
  - γ) το όνομα της αρχής που εκδίδει το δελτίο (μπορεί να τυπώνεται στη σελίδα 2),
  - δ) αριθμό διαφορετικό από τον αριθμό της άδειας οδήγησης, για διοικητικούς σκοπούς (προαιρετική εγγραφή),
  5. α) τον αριθμό της άδειας οδήγησης,
β) τον αύξοντα αριθμό,
  6. τη φωτογραφία του δικαιούχου,
  7. την υπογραφή του δικαιούχου,
  8. τον τόπο διαμονής, τον τόπο κατοικίας ή την ταχυδρομική διεύθυνση (προαιρετική εγγραφή),
  9. τις υποκατηγορίες οχημάτων για τις οποίες ο οδηγός ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις αρχικής επιμόρφωσης και περιοδικής κατάρτισης
- ε) την ένδειξη «υπόδειγμα Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» στην ή στις γλώσσες του κράτους-μέλους που εκδίδει το δελτίο και την ένδειξη «δελτίο επιμόρφωσης οδηγού» στις άλλες γλώσσες της Κοινότητας, τυπωμένες σε μπλε χρώμα ώστε να αποτελούν το φόντο του δελτίου:

tarjeta de cualificación del conductor
карта за квалификация на водача
Osvědčení profesní způsobilosti řidiče
chaufføruddannelsesbevis
Fahrerqualifizierungsnachweis
Juhi ametipädevuse kaart
δελτίο επιμόρφωσης οδηγού
driver qualification card
carte de qualification de conducteur
cárta cáilíochta tiomána
carta di qualificazione del conducente
vadītāja kvalifikācijas apliecība
vairuotojo kvalifikacinė kortelė
gépjárművezetői képesítési igazolvány
karta ta' kwalifikazzjoni tas-sewwieq
kwalificatiekaart bestuurder
karta kwalifikacji kierowcy
carta de qualificação do motorista
Cartela de pregătire profesională a conducătorului auto
preukaz o kvalifikácii vodiča
kartica o usposobljenosti voznika
kuljettajan ammattipätevyyskortti
yrkeskompetensbevis för förare

στ) τα χρώματα αναφοράς:

- μπλε: Pantone Reflex blue,

- κίτρινο: Pantone yellow.

- Η πλευρά 2 περιλαμβάνει:

α) 9. τις υποκατηγορίες οχημάτων για τις οποίες ο οδηγός ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις αρχικής επιμόρφωσης και περιοδικής κατάρτισης,

10. τον κοινοτικό κωδικό «95»,

11. χώρο για την ενδεχόμενη αναγραφή, από το κράτος μέλος που εκδίδει το δελτίο, των ενδείξεων οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διαχείριση του ή οι οποίες αφορούν την οδική ασφάλεια (προαιρετική εγγραφή).

Όταν μια εγγραφή αφορά ένα σημείο που ορίζεται στο παρόν παράρτημα, της εγγραφής αυτής πρέπει να προηγείται ο αριθμός του αντίστοιχου σημείου.

β) Επεξήγηση των αριθμημένων σημείων των πλευρών 1 και 2 του δελτίου (τουλάχιστον των σημείων 1, 2, 3, 4α), 4β), 4γ), 5α), 5β) και 10).

Οι ενδείξεις αυτές σε εθνική γλώσσα διαφορετική από τις ακόλουθες: βουλγαρική, ισπανική, τσεχική, δανική, γερμανική, εσθονική, ελληνική, αγγλική, γαλλική, ιταλική, λετονική, λιθουανική, ουγγρική, μαλτέζικη, ολλανδική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβένικη, φινλανδική και σουηδική, είναι έγκυρες εφόσον το δελτίο είναι δίγλωσσο και περιλαμβάνει τις ενδείξεις σε μία τουλάχιστον από τις προαναφερόμενες γλώσσες, με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος.

3. Ασφάλεια, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των δεδομένων

Τα διάφορα στοιχεία που απαρτίζουν το δελτίο αποσκοπούν στην αποφυγή οποιασδήποτε παραποίησης ή αθέμιτης παρέμβασης και στην ανίχνευση οποιασδήποτε τέτοιας απόπειρας.

Το επίπεδο ασφαλείας του δελτίου είναι τουλάχιστον ανάλογο προς το επίπεδο ασφαλείας της άδειας οδήγησης.

4. Ειδικές διατάξεις:

Ύστερα από διαβούλευση με την Επιτροπή, μπορεί να προστεθούν χρώματα ή σημάνσεις, όπως ραβδωτός κωδικός, εθνικά σύμβολα και στοιχεία ασφαλείας, με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του παρόντος παραρτήματος.

Στο πλαίσιο της αμοιβαίας αναγνώρισης των δελτίων, ο ραβδωτός κωδικός δεν επιτρέπεται να περιέχει άλλες πληροφορίες πλην εκείνων οι οποίες είναι ήδη ορατές στο δελτίο επιμόρφωσης οδηγού ή οι οποίες είναι απαραίτητες για τη διαδικασία έκδοσης του δελτίου.

ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΝΟΣ ΔΕΛΤΙΟΥ
ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΟΔΗΓΟΥ

	ΔΕΛΤΙΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ (ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ)
6. ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ	ΟΔΗΓΟΥ
9.	1. 2. 3. 4α. 4β. 4γ. (4δ.) 5α. 5β. 7. (8.)

11.	9.	10.
1. Επώνυμο	C1	
2. Όνομα	C	
3. Ημερομηνία και τόπος γέννησης	D1	
4α. Ημερομηνία Έκδοσης	D	
4β. Ημερομηνία Λήξης Ισχύος	C1E	
4γ. Εκδοθέν από	CE	
5α. Αριθμός άδειας οδήγησης	D1E	
5β. Αύξων αριθμός	DE	
10. Κοινοτικός αριθμός		

Άρθρο 15
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του διατάγματος αυτού, αρχίζει την επόμενη της δημοσίευσης του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πλην των διατάξεων για τις οποίες αναφέρονται διαφορετικές ημερομηνίες έναρξης εφαρμογής.

Η δημοσίευση και εκτέλεση του διατάγματος αυτού ανατίθεται στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΟΓΟΣΚΟΥΦΗΣ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΦΑΝΗ ΠΑΛΛΗ – ΠΕΤΡΑΛΙΑ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
ΚΩΝ/ ΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, ΑΙΓΑΙΟΥ
ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ